

bemutatására, illetve a környezettudatos szemléletnek az oktatási és szakmai gyakorlatban betöltött szerepének megvitatására.

A szimpóziumon a magyarországi brit nagykövet különleges előadást tartott, és a rendezvény végén megfogalmazásra került a „*Budapest Agenda a környezettudatos oktatásért*”. Ez a lista 10 olyan prioritást tartalmaz, amelyeket figyelembe kell venni annak érdekében, hogy a környezettudatos tervezési szemlélet az oktatás minden szintjén sikeresen alkalmazható legyen.

A „*Budapest Agendát*” az első nyomtatott EDUCATE hírlevélben fogjuk közzélni, amelyet a hónap végén juttatunk el az egyetemi intézményeknek és szakmai szervezeteknek szerte Európában, valamint ekkor lesz letölthető és véleményezhető az EDUCATE honlapján is.

Az EDUCATE következő szakasza (3. munkacsomag)

egy olyan pedagógiai keret kidolgozására koncentrálni, amely lehetővé teszi a környezettudatos tervezési szemlélet elveinek és gyakorlati szempontjainak az egyetemi oktatásba és szakmai továbbképzésekbe történő beillesztését.

A tevékenységek részét fogja képezni, hogy a műszaki és a tervezési, kreatív tantárgyak közötti tudásáramlást a pedagógia eszközeinek segítségével megkönnyítsük, hogy azonosítsuk és az oktatásba beépítsük a piaci igényeket és követelményeket, valamint, hogy létrehozunk egy olyan átfogó környezettudatos tudástárat, amely a későbbiekben az EDUCATE honlapjáról ingyen letölthető lesz.

Ha további információra kíváncsi az EDUCATE-val kapcsolatban, kérjük, keresse fel a projekt honlapját:

<http://www.educate-sustainability.eu>

V4 Építész Kamarák 6. Nemzetközi Találkozója

Ustron (Lengyelország) 2010. február 5–7.

Az ún. Visegrádi Országok építész kamaráinak küldöttei immár hatodik alkalommal találkoztak a festői környezetben fekvő kis sziléziai üdülővárosban, Ustronban.

A házigazda lengyelek által összeállított tematika az alábbi kérdéseket ölelte fel:

- Milyen szakmai jogosítványokkal rendelkeznek az egyes országok építészei?
- Mi a szakmagyakorlás feltétele a végzettség, a gyakorlati idő és a szükséges vizsgák tekintetében?
- Vannak-e szakmai szabályzatok, és valóban érvényt szereznek-e azoknak?
- Van-e folyamatos továbbképzési rendszer az építészek számára, és milyen módszert alkalmaznak annak végrehajtására?

Az ülést megtisztelte jelenlétével Olgjerth Dzekonski, a lengyel Infrastrukturális Minisztérium szakterületért felelős helyettes államtitkára is, aki köszöntőjében hangsúlyozta a hasonló adottságú szomszédos országok együttműködésének fontosságát.

A bevezető prezentáció az ACE (Építészek Európai Tanácsa) adataira támaszkodva rövid áttekintést adott Európáról, ahol mintegy 483 ezer építész gyakorolja hivatását, és ahol közel 164 ezer fiatal építészhallgatója van a felsőoktatásnak. A képzés az uniós országokban sok vitát kiváltó „bolognai rendszer” szerint folyik, a tartama 3-tól akár 12 évig is terjedhet.

A felmérések szerint jelentős különbség mutatkozik a „nyugati országok” és a „poszt-kommunista országok” között a névhasználat, a felelősségi kör és a biztosítási kötelezettség tekintetében. Napjainkban természetesen a válság is érezteti hatását, mert az építészek 70%-a pesszimista. Lényegében a maradék 30% is közéjük tartozik, mert a lengyel kamara elnökének megjegyzése szerint: „az optimista nem más, mint a jól informált pesszimista”...

Az országonkénti bemutatkozást némi meglepetésre a népes küldöttséggel megjelenő Belorusszia (Fehéroroszország) küldöttei kezdték, akik lengyel szomszédai meghívására vettek részt a találkozón. Náluk nincs kamara, csak szövetség van, és a jelenlegi viszonyok a köztes állapot jellemzőit mutatják. Át szeretnék venni a nyugati mintákat, de meg akarják tartani a tradícióikat is. Az országban 110 állami tervező intézet működik, amelyek létszáma 100 és 900 fő között mozog, de már a magánirodák is megjelentek. A 9 milliós országra átfogó terv készült, és az egyes intézetek tevékenysége a központosított, állami politikához igazodik. 2010. januártól EU-s szabványokat használnak, kölcsönösségi alapon várnak mindenkit, hogy tervezzen náluk. Jogosultságot az építészeknek 3 kategóriára adnak ki: a legkomplexebb mindenre kiterjedőt, az ipari létesítményekre vonatkozót és a kisebb épületek, lakóépületek tervezésére érvényeset. A magyar gyakorlat bemutatása, amelyet itt aligha kell részletezni, sikert aratott, és az összegző anyagot a lengyel kamara elnökének írásban is átadtuk.

Lettországból a képzés 5 és fél éves, majd ezt követő 3 éves gyakorlat után vizsgát kell tenni a jogosultság megszerzéséhez. A meghosszabbításhoz szintén kell vizsga, de itt beszámítanak a kreditpontok és a portfólió is. A rendszer jó, és hasonlóságot mutat az amerikai és a magyar szisztémával. Egyébként náluk nincs kamara.

Szlovákiában az építészek és a mérnökök jogosultságát törvény szabályozza, amely az országban szolgáltatást nyújtó külföldiekre is vonatkozik. A jogosultság feltétele a végzettséget igazoló okmányok megléte, a legalább

3 éves gyakorlat igazolása, a büntetlen előélet és a sikeres jogosultsági vizsga. A külföldiek esetében feltétel, hogy az illető EU-tagsággal rendelkező ország állampolgára legyen, aki a Szlovákia területére érvényes biztosítással rendelkezik.

Szlovákia adaptálta és alkalmazza az EU-s szabványokat. Van etikai és fegyelmi szabályzatuk, amely a kamarai tagokra nézve kötelező. A továbbképzési rendszer érdekessége az, hogy nem kötelező jellegű.

Lengyelországban két szervezet van: a kamara és a szövetség, ez utóbbiban a tagság fakultatív. A kamara működése egy 2000-es törvényen alapul, az építészeknek, a kivitelezőknek és – talán kuriózumként – a város-tervezőknek külön kamarájuk van. Az építészek jelenleg korlátozott és korlátlan jogosultsággal rendelkezhetnek, de a folyamatok a korlátlan jogosultság kiterjesztése felé haladnak. A képzés a bolognai rendszer szerint két szinten (bachelor és master degree) folyik. A végzést követően a jogosultság megszerzéséhez „bejegyzett” építész felügyelete alatt teljesített 2 év tervezői és 1 év kivitelezői gyakorlat szükséges. Ezt követően kell sikeres vizsgát tennie a kamara által szervezett felkészítésen részt vevő jelöltnek. A külföldi építésznek kaphatnak jogosultságot, rájuk nézve a lengyel nyelv használata nem kötelező, a szakmai etikai szabályzatot azonban be kell tartaniuk. Most dolgozzák ki a szakmai továbbképzési rendszert, amelyet az év közepétől terveznek bevezetni. Az országok bemutatkozását követően a résztvevők között egyes témákban élénk eszmecsere zajlott. Az alábbiak rövid összefoglalást tartalmaznak az elhangzottakról:

- a biztosítás Szlovákiában kötelező, de a biztosító társaságok nem szívesen kötnek ilyen biztosítást; Lettországon belül a biztosítás projekthez kötődik; Lengyelországban az építész az egyetlen, aki biztosított az egész beruházási folyamatban, a biztosítást általában 50 ezer eurónak (cca 13,5 millió Ft) megfelelő összegre kötik,

- a magyar továbbképzési rendszer többek érdeklődését is felkeltette, és követendő példaként vették figyelembe,
- Szlovákiában az EU-s szabványok az internetről érhetők el, a hozzáférési jogot külön meg kell venni, itt védett az építész név használata is,
- pályázatokat nem minden közpénzből megvalósuló beruházásnál alkalmaznak Szlovákiában; a szerzői jogok Csehországban többnyire a cégekhez kötődnek, de a versenyszabályzatuk alapján eltilthatják a kamara tagjait pályázaton való részvételtől; a lengyeleknél probléma, hogy a kamarai és a versenytörvény két külön jogszabály, de a legjobb módszernek a minőség biztosítására a versenyt tartják.

Végül a jelenlevő helyettes államtitkár is feltette kérdéseit elsősorban a jelenlevő lengyel építésznek: miért kell változtatni az eddigi szabályozáson, ha kell?, mi a cél?, mennyibe kerül?, mennyiben támogatja ez a minőségi építészeti létrejöttét? Véleménye szerint az építészeti az építészek csinálják és nem a szabályozás, a társadalom még nincs igazán felnőve a jó építészethez, a környezet minőségében a civilek felelőssége is megjelenik. Gazdasági szempontból az adott termék, terv, épület adott költségen belüli jó minősége és versenyképessége a döntő. Szeretné, ha a lengyel építészeti is versenyképes lenne az EU-s piacon. Ezért változni, alkalmazkodni kell olyan gyorsan, amilyen gyorsan csak lehet. Ennek egyik technikai feltétele az EU-s szabványok mielőbbi, de fokozatos átvétele. Végcél a fogyasztói (értsd. megrendelői) elégedettség elérése!

A délután élénk vitával és főleg a lengyel belügyek kitérgetésével telt, amely után némi elégedettséggel megállapítható volt, hogy a magyarországi szakmagyakorlás feltételeinek szabályozása – minden ismert probléma dacára – ebben a körben inkább követendő példának számított.

*Mikó László és Orosz Bálint
MÉK–MÉSZ Külügyi Bizottság*